

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Valintaesitys

5.8.2026

Dnro: EURA 2021/906538/09
02 01 01/2026/ESAVO

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Kiviniemen Portti – Luonto- ja Matkailukeskittymä

Hakijan virallinen nimi

Kangasniemen kunta

Hakemusnumero

906538

Saapumispäivämäärä

24.06.2026

Alkamispäivämäärä

01.11.2026

Päättymispäivämäärä

31.10.2028

Viranomaisen

Etelä-Savon maakuntaliitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Uudistuva ja osaava Suomi ohjelman 2021-2027
kevään 2026 JTF haku kehittämishankkeille

Hakuilmoituksen tunnus

ESALII-024

Käsittelijä

Sannamari Johanna Markkanen

Toimintalinja

7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi

Erityistavoite

7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä

Tukimuoto

Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Kiviniemen Portti – Luonto- ja matkailukeskittymä -hankkeen tavoitteena on kehittää Kangasniemellä sijaitsevasta Kiviniemen alueesta vetovoimainen, ympärivuotinen ja vastuullinen luonto- ja matkailukeskittymä, joka vahvistaa kunnan elinvoimaa, monipuolistaa paikallista elinkeinorakennetta ja tukee kestävästä matkailun kasvua. Kiviniemi sijaitsee strategisesti tärkeällä paikalla Puulan rannalla ja valtatie 13:n varrella, ja sillä on poikkeuksellisen hyvät edellytykset toimia porttina alueen vesistöihin, reitistöihin ja matkailupalveluihin.

Hankkeella vastataan tilanteeseen, jossa alueen luonto-, reitti- ja matkailupotentiaali on tunnistettu, mutta kokonaisuus on jäänyt hajanaiseksi. Reitit, palvelut ja toimijat eivät vielä muodosta selkeästi hahmotettavaa matkailukokonaisuutta, joka palvelisi sekä matkailijoita että paikallisia yrityksiä pitkäjänteisesti.

Hankkeen tavoitteena on koota nämä elementit yhteen ja luoda Kiviniemestä alueellinen solmukohta, joka yhdistää luonnon, kulttuurin, palvelut ja liikkumisen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Keskeinen tavoite on vahvistaa alueen luontomatkailureitistöjä sekä paikallisten matkailu- ja palveluyritysten toimintaedellytyksiä.

Hankkeessa luodaan yhteinen matkailu- ja palvelukonsepti, joka tukee yritysten yhteistyötä, tuotteiden ja palvelujen kehittämistä sekä yhteistä näkyvyyttä. Tarkoituksena on helpottaa yritysten osallistumista matkailukokonaisuuksiin niin, että alueesta muodostuu houkutteleva toimintaympäristö nykyisille ja uusille toimijoille.

Hankkeen tavoitteisiin kuuluu myös monipuolisen ja helposti hahmotettavan reitistö- ja ulkoilukokonaisuuden kehittäminen. Reitit yhdistävät järviluonnon, kylämaisemat, kulttuurikohteet ja palvelut toisiinsa sekä kytkevät Kangasniemen osaksi laajempia seudullisia ja valtakunnallisia matkailu- ja reittiverkostoja. Näin hanke tukee kestävästä liikkumisesta, matkailun ympärivuotisuutta ja alueen saavutettavuutta.

Lisäksi hankkeen tavoitteena on parantaa Kangasniemen matkailun digitaalista saavutettavuutta ja näkyvyyttä. Alueen reitit, palvelut ja sisällöt kootaan selkeiksi, saavutettaviksi ja monikielisiksi kokonaisuuksiksi, jotka palvelevat sekä matkailijoita että yrityksiä ja tukevat alueen yhteistä markkinointia ja tunnettuuden kasvua. Hankkeen vaikutukset ulottuvat laajasti Kangasniemen elinvoimaan. Se luo edellytyksiä uusille matkailupalveluille ja liiketoiminnalle, vahvistaa kunnan vetovoimaa luonto- ja lähimatkailukohteena sekä parantaa alueen asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden virkistysmahdollisuuksia. Pitkällä aikavälillä hanke tukee kestävästä maaseudun kehittämistä, ympärivuotista käyttöä ja matkailun roolia osana kunnan elinvoimaista ja monimuotoista tulevaisuutta.

Hankkeen toimenpiteet

Hanke saavuttaa tavoitteensa jakamalla toimenpiteet neljään työpakettiin, jotka mahdollistavat välittömän toimeenpanon ja tulosten syntyminen hankkeen aikana. Kunkin toimenpiteen taustalla on tunnistettu tarve: Kiviniemen matkailualueen vajaakäyttöisyys, reittien ja oheispalvelujen puute, sirpaleiset palvelut sekä yrittäjien tuen ja digitaalisen näkyvyyden puute. Näiden ratkaisemiseksi toteutetaan seuraavat konkreettiset toimenpiteet:

1. Kiviniemen matkailu- ja palvelukonseptin kehittäminen

- Järjestetään yhteiskehitystyöpajoja paikallisten yrittäjien kanssa ja määritellään alueen palvelupolut, matkailupaketit ja kestävä matkailun toimintamallit.
- Ohjataan yrityksiä osallistumaan Kestävän Matkailun kehittämis hankkeeseen ja sen koulutuksiin, parantaakseen omien yritysten kestävä kehityksen osaamista.
- Laaditaan yhteistyössä yritysten kanssa kokonaisvaltainen palvelukokonaisuus, jossa majoitus-, ohjelma-, hyvinvointi-, tapahtuma- ja luontopalvelut yhdistyvät yhdeksi tuotteistettavaksi ja toisiaan täydentäväksi kokonaisuudeksi.
- Määritellään Kiviniemen rooli vesistömatkailun porttina ja lähtöpisteenä sekä paikallisten yritysten työnjako, palvelulupaukset ja yhteistyörakenteet.
- Tarkennetaan, minkälaisella yhteisellä kaupallisella kokonaisuudella Kiviniemen matkailupalveluja voidaan johtaa, tuotteistaa ja vaihteittain toteuttaa. Kaupallisuuteen perustuvassa mallissa määritellään, miten paikalliset yritykset ja muut toimijat ovat mukana yhteisessä kehitysrakenteessa, millaisia rooleja kunnalle, yrittäjille ja mahdolliselle kehitysyhtiölle syntyy sekä miten pitkän aikavälin operointioikeudet, kumppanuudet ja yhteismarkkinointi organisoidaan. Tuloksena syntyy yhteisesti tuotettu, rajattu ja hyväksytty toteutustiekartta ja toimintamalli liiketoiminnan operointiin.

2. Reittisuunnittelu ja lupaprosessit

- Suunnitellaan Tamaran monitoimireitti ja sen rakentamisen vaiheet. Tuotetaan konkreettinen reittisuunnitelma tulevaisuuden investointia varten.
- Toteutetaan tarvittavat luonto- ja maisemaselvitykset sekä haetaan rakennus-, ympäristö- ja vesiluvat valmiiksi, jotta rakentaminen voidaan käynnistää jatkohankkeessa ilman viivettä.

Hankkeessa laaditaan Tamaran monitoimireitin toteutussuunnitelma sekä valmistellaan kolme teemallista reittikokonaisuutta osaksi alueen matkailu- ja palvelutarjontaa. Reittityössä huomioidaan turvallisuus, saavutettavuus, vastuullisuus, palvelupisteet, sisältöteemat ja yhteydet laajempiin verkostoihin. Hankkeessa

tehdään tarvittavat kartoitukset, selvitykset ja muu valmistelu siinä laajuudessa, että Tamaran reitti on jatkotoimenpiteitä ja investointihankkeita varten toteutuskelpoisessa muodossa. Hankkeessa lähdetään toteuttamaan Gravel- ja retkipyöräreitistöä, mikä tulee hyödyntämään olemassa olevaa tiepohjaa. (liite 1. Teemareittien suunnitelma)

Hankkeessa toteutetaan yhteistyössä paikallisen yhdistyksen kanssa myös talvipyöräilyreittejä kelkkareittien rinnalle.

Luvitetaan, opastamaan ja teemoittamaan vähintään kolme muuta reittiä, joiden teemat ovat:

1. Kylät ja kulttuuri -pyöräreitti

Teema: Kangasniemen kylien ja maaseudun elämän tarinat

Suunniteltu pituus: n. 230 km

Reitti: Kiviniemi – Salmenkylä - Reinikkala – Vaimosniemi - Vuojalahti- Luusniemi – Kutemajärvi – Tahkomäki - Ruokomäki - Kokonkylä – Synsiö –Salmenkylä- Hokka – Suurola – Kiviniemeen

Sisältö: Reitti kulkee Kangasniemen perinteisten kylämaiemien halki ja nostaa esiin kyläyhteisöjen historiaa, paikallisia tarinoita ja perinnemaisemia. Jokaisella kyläpysäkillä voi olla infotaulu tai QR-koodi, josta avautuu tarina paikasta tai kylän historiasta. Reitti tukee maaseudun elinvoimaa ja on hyvin yhteensopiva kunnan strategisen monipaikkaisuuden tavoitteen kanssa. Reitiltä on opastus myös Eurovelo11 reittiin Hankasalmen puolelle Hankasalmen aseman tuntumasta.

2. Historiallinen Kangasniemi -reitti

Teema: Historialliset kohteet ja paikallisperintö

Suunniteltu pituus: 157km

Reitti: Lähtö Kiviniemi: Reitti kulkee historillisia kohteita pitkin ympäri Kangasniemeä ja palautuu Kiviniemeen takaisin (liitteessä 2. listattuna kohteita joita pitkin reitti on luonnosteltu)

Sisältö: Reitti tuo esiin Kangasniemen vanhoja rakennuksia, kirkon, sankarihautoja, museokohteita ja mahdollisia sodanaikaisia tai esihistoriallisia paikkoja. Kohteet voivat sisältää opasteita ja mahdollisuuden osallistua

3. Kangasniemen Rantareitti

Teema: Luontoelämykset ja vesistöjen läheisyys

Suunniteltu pituus: n. 175km

Reitti: Kiviniemi – Kangasniemen järviä seuraten – takaisin

Sisältö: Reitti seurailee Kangasniemen alueen järviä ja tarjoaa upeat järvimaisemat, uimapaikkoja, mahdollisesti vuokravälineitä tai retkitarjontaa (melontaa, kalastus). Tämä reitti korostaa ekologista ja ilmastoystävällistä liikkumista, ja sillä on vahva luontopainotus. Reitti voidaan brändätä esimerkiksi "Saimaan sisar" -reitteinä tai "Puulan helmien kierroksena". Opastetuille kierroksille (yrittäjävetoisesti). Reitti kytkeytyy suoraan kulttuuri-identiteetin ja matkailubrändin kehittämiseen.

Kunta vastaa omalla rahoituksella reitistön liittyvistä rakentamisinvestoinneista.

· Yhdistetään reittejä kuntarajojen ulkopuolelle, kuten Eurovelo11 reittiin. Rakennetaan yhteistyötä muiden kuntien kanssa reittien merkitsemiseen: Toivakka, Pieksämäki, Hankasalmi. Yhteistyöstä on keskusteltu kuntien edustajien kanssa.

· Suunnitellaan Kiviniemestä melontayhteys Käräjäniemen satamaan sekä vaihtoehtoiset palvelutuotteet, joissa paluu toteutetaan pyöräillen tai kuljetuksella. Suunnitellaan Kiviniemi – Syvälahti / Syvis -melontareitti lyhyeksi, helposti tuotteistettavaksi elämysreitiksi.

3. Digitaalinen matkailualusta, kartta-aineistot ja viestintä

· Rakennetaan digitaalisen palvelualustan ja yhteisen asiakasnäkymän konsepti, joka kokoaa reitit, palvelut, varaukset ja yritysten tarjonnan yhteen näkymään.

· Viedään reitit, retkisatamat, lintutornit, kosteikkokohteet, palvelut ja muut kiinnostavat pisteet kartta-aineistoiksi niille alustoille, joista asiakkaat niitä hakevat.

· Rakennetaan sisältömalli, jossa palvelut kuvataan myös koneluettavassa muodossa. Tavoitteena on parantaa tiedon löytymistä sekä perinteisissä hauissa että tekoälyavusteisissa tiedonhakutilanteissa.

· Suunnitellaan ja toteutetaan kunnan ja yritysten yhteinen botti tai vastaava näkymä, joka kokoaa eri toimijoiden tiedot yhteen ja helpottaa asiakkaan siirtymistä reitiltä palveluun ja varaukseen.

- Tuotetaan digitaaliset ja fyysiset kartat sekä monikieliset reittikuvaukset vähintään suomeksi, englanniksi ja saksaksi.
- Toteutetaan viestintä- ja markkinointikampanja, jolla alue-, reitit ja uudet palvelut tuodaan esiin paikallisesti, alueellisesti ja kansainvälisesti.
- Osallistutaan matkamessuille tai vastaaville messuille, yhdessä yritysten kanssa ensin tutustuen messuihin ja hakien ideoita omaan tuotteistamiseen, omaan ja yhteiseen markkinointiin ja myyntiin. Myöhemmin osallistutaan yhdessä yritysten kanssa messuilla tuomaan esiin reitistöjä- ja matkailutuotteita.

4. Yritysten reitistö- ja matkailutuotteistaminen

- Järjestetään tuotteistustyöpajoja, joissa yritykset rakentavat valmiita pilotointituotteita. Esimerkkejä ovat melonta ja pyöräily -yhdistelmä, melonta ja ruokailu, mökkiasiakkaiden päiväretket, luontokuvaus- ja lintumatkailupaketit sekä kalastus- ja kulttuurisisältöjä yhdistävät palvelut. Otetaan valmisteluun mukaan matkanjärjestäjiä ja muita kaupallisia kumppaneita, jotta tuotteet vastaavat todellista kysyntää ja niitä voidaan myydä myös hankkeen jälkeen
- Toteutetaan koulutusta esteettömyydestä, vastuullisesta matkailusta ja monikielisestä asiakaspalvelusta.
- Järjestetään tutustumismatka, jossa päästään tutustumaan toiseen alueeseen ja miten siellä yritykset ovat tuotteistaneet luontoreitistöjä ja palveluita.

Liite 1 Teemotettujen gravel- ja retkipyöräreitin Karttasuunnitelma

Liite 2 Hankkeen toteutusten aikajana

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Kangasniemi

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 7 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset
Matkakustannusten ilmoitustapa	Matkakustannusten yksikkökustannukset
Sisältyykö arvonlisävero kustannuksiin?	Ei

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	177 521	177 521	
2 Matkakustannukset	35 730	35 730	
3 Ostopalvelut	107 000	107 000	
4 Muut kustannukset	0	0	
Flat rate 7 % kehittäminen	22 418	22 418	
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	342 669	342 669	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	239 867	239 867	70,00
2 Omarahoitus: Kuntarahoitus	102 802	102 802	30,00
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	342 669	342 669	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 ohjelman Erityistavoitteen 7.1 Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä mukainen. Hanke tukee älykkään erikoistumisen strategian matkailu kärkeä. Hanke tukee alueellisen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman tavoitetta luoden edellytyksiä alueen matkailuelinkeinon monipuolistumiselle ja kasvulle. Hanke on pisteytyksessä saanut riittävän pistemäärän tullakseen rahoitetuksi. Hankkeen toteuttajalla on riittävät taloudelliset resurssit ja osaaminen hankkeen toteuttamiseksi.

Hankkeessa kehitetään Kiviniemen alueesta vetovoimainen, ympärivuotinen ja vastuullinen luonto- ja matkailukeskittymä, joka vahvistaa alueen elinvoimaa, monipuolistaa paikallista elinkeinorakennetta ja tukee kestävä matkailun kasvua. Keskeinen tavoite on vahvistaa alueen luontomatkailureitistöjä sekä paikallisten matkailu- ja palveluyritysten toimintaedellytyksiä. Hankkeessa luodaan yhteinen matkailu- ja palvelukonsepti, joka tukee yritysten yhteistyötä, tuotteiden ja palvelujen kehittämistä sekä yhteistä näkyvyyttä. Pitkällä aikavälillä hanke tukee kestävä maaseudun kehittämistä, ympärivuotista käyttöä ja matkailun roolia osana kunnan elinvoimaista ja monimuotoista tulevaisuutta.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon maakuntaliiton pisteytystyöryhmä 19.5.2026

Etelä-Savon maakuntaliiton hankeryhmä 12.8.2026

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 18.8.2026

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä